

RAPPORT C 1990:95
SHK-ärende SE-TTA 68/90
Rapporten avsänd till luftfartsverket 1990-12-28

Luftfartyg typ:	PIK-20D
Typ av flygning:	Allmän flygträning
Väder:	Svag N vind, CAVOK
Antal ombord:	1
Personskador:	Lindriga
Skador på luftfartyget:	Totalhaveri
Skador i övrigt:	Inga
Förarens ålder, certifikat:	63 år, S
Förarens totala flygtid:	1188 timmar varav 490 på typen

Ett segelflygplan med registreringsbeteckningen SE-TTA havererade den 25 juli 1990 kl 14.15 på Finspångs flygfält, E län (pos 58° 44' N 15° 37' E). Händelsen har utretts av statens haverikommission (SHK; Hans Gullberg, ordförande, Nils Benker, utredningschef, Claes Jernow, sakkunnig). SHK har biträtts av KSAK genom Kjell Nordström. Utredningen har följts av luftfartsverket genom K G Bask.

Händelseförlopp:

I samband med bogserstart tog segelflygplanets högra vinge i marken vilket orsakade en snabb högergir varvid planet lättade med vänster vinge. Med högt nosläge och höger vinge i marken girade flygplanet av banan och ut i ett sädesfält. Planet vreds runt kring höger vinge och slog i marken i 30-40° dykvinkel. Föraren hade ställt in klaffläge 0 i starten.

SHKs utlåtande:

Flygplanet är försett med tyngdpunktskoppling vilket gör att dragningen från bogserlinan inte stabiliserar flygplanet utan tvärtom accelererar en påbörjad girstörning. Giren gör att yttervingen, i detta fall vänster vinge, får sådan lyftkraft att flygplanet lättar under en ökande rollrörelse åt höger. Enda möjligheten att häva förloppet är snabb losskoppling. Föraren hann aldrig själv koppla ur men linan lossnade när kursavvikelsen blivit ca 60°.

Haveriet har orsakats av att föraren vid en snabb gir inte hann koppla ur. Den snabba giren orsakades av att höger vinge tog i marken.